

„Ballady i romanse” Adama Mickiewicza wyrazem buntu przeciw tradycjonalizmowi oświecenia

„Lilie”

1. **Inspiracja i kontekst** Adam Mickiewicz, pisząc balladę „Lilie”, oparł się na ludowej pieśni „Zbrodnia to niesłychana pani zabija pana”, sięgającej czasów Bolesława Śmiałego. Król ten wydał prawo karania śmiercią wiarołomnych żon, co stanowi historyczny kontekst utworu. Mickiewicz uczynił bohaterką ballady żonę rycerza Bolesława Śmiałego.
2. **Fabuła** Żona czeka na męża wracającego z wyprawy wojennej z dwoma braćmi. Mąż, chcąc szybciej spotkać się z żoną, wyprzedza braci i przybywa pierwszy do domu. Żona, obawiając się kary za niewierność, zabija męża, grzebie go i sadzi lilie na jego mogile. Przed braćmi udaje, że wciąż czeka na powrót męża. Po zbrodni biegnie do pustelnika, prosząc o pokutę. Starzec odsyła ją, mówiąc, że tylko mąż może ją wydać, ale ten już nie żyje. Bracia przestają szukać brata i po roku ubiegają się o rękę wdowy. Nie mogąc się zdecydować, kobieta pyta pustelnika o radę. Ten radzi, by bracia przynieśli wianki na dzień ślubu, a ona wybierze męża. Bracia kłócą się o nią, aż pojawia się duch zmarłego męża i wymierza sprawiedliwość. Kaplica zapada się pod ziemię, a wszyscy winni ponoszą odpowiedzialność za swoje grzechy.
3. **Romantyczny charakter ballady**
 - **Historia:** Ballada odwołuje się do średniowiecza, czasów Bolesława Śmiałego.
 - **Fantastyka:** Pojawienie się ducha męża, który

wymierza sprawiedliwość z za grobu.

- **Natura:** Symbolika przyrody, lilie na grobie.
- **Ludowość:** Utwór opiera się na ludowej pieśni i przedstawia ludowe poczucie sprawiedliwości, zgodnie z zasadą „nie ma zbrodni bez kary”.

„Świtezianka”

1. **Fabuła** Młody myśliwy spotyka się nad jeziorem Świtez z piękną dziewczyną. Jest to historia miłości dwojga ludzi, tajemniczej dziewczyny i młodego strzelca. Strzelec przysięga dziewczynie wierność, ale gdy spotyka nimfę wodną, ulega jej urokowi, zapominając o przysiędze. Gdy rozpoznaje w nimfie swoją kochankę, ta wypomina mu zdradę i przepowiada karę. Dusza młodzieńca zostaje zaklęta w drzewo, modrzew, który jęczy z żalu nad brzegiem jeziora.

2. Romantyczny charakter ballady

- **Ludowość:** Bohater pochodzi z ludu, a historia oddaje ludowe poczucie sprawiedliwości.
- **Fantastyka:** Obecność nimfy wodnej i przemiana człowieka w drzewo.
- **Natura:** Przyroda odgrywa rolę w wymierzaniu sprawiedliwości.

„Rybka”

Bohaterką ballady jest młoda wiejska dziewczyna Krysia, uwiedziona przez panicza. Po narodzinach nieślubnego dziecka panicz porzuca Krysię i żeni się z inną. Zrozpaczona dziewczyna popełnia samobójstwo, topiąc się w jeziorze. Jej dziecko karmi rybka, która okazuje się być Krysią. Pewnego dnia panicz i jego żona spacerują nad jeziorem i nigdy nie wracają. Na brzegu pojawiają się dwa kamienie przypominające ludzkie postacie.

- **Ludowość:** Bohaterka pochodzi z ludu, a historia oddaje ludowe poczucie sprawiedliwości.

- **Fantastyka:** Przemiana w rybkę i wymierzenie sprawiedliwości.
- **Natura:** Symbolika natury jako narzędzia kary.

„Świtez”

Ballada opowiada o tajemniczym jeziorze, na dnie którego znajdują się ruiny zatopionego miasta Świtez. Ludzie próbują zbadać jezioro i odkryć jego tajemnice. Wyłowiona z jeziora dziewczyna, córka legendarnego władcy, opowiada historię miasta. Gdy miasto było obleżone przez Rusów, kobiety błagały o śmierć, aby uniknąć hańby. Bóg wysłuchał ich prośby, zamieniając mieszkańców w kwiaty wodne i zalewając miasto wodą. Od tej pory nie wolno zakłócać spokoju jeziora.

- **Ludowość:** Bohaterowie są ludźmi, którzy chcą odkryć tajemnicę jeziora.
- **Historia:** Odwołanie do historii Litwy.
- **Fantastyka:** Obecność baśniowej nimfy, przemiana ludzi w kwiaty i zatopienie miasta.

Podsumowanie

„Ballady i romanse” Adama Mickiewicza są wyrazem buntu przeciw tradycjonalizmowi oświecenia. Mickiewicz, odwołując się do ludowej tradycji, historii i fantastyki, tworzy utwory, które przemawiają do wyobraźni i emocji czytelnika. Wprowadzenie elementów nadprzyrodzonych, ludowych wierzeń i historycznych odniesień czyni jego twórczość wyjątkową i stanowi istotny element romantyzmu.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.